

**Articulen, ende conditien vanden tractate, aengegaen ende
gesloten tusschen de Hoocht. vanden Prince van Parma
Plaisance ... ter eenre, ende de stadt van Antwerpen ter
andere sijden: den XVII. Augusti, MDLXXXV**

<https://hdl.handle.net/1874/9183>

Ende conditien vanden Trac-
 tate/aengegaen ende gesloten tusschen de Hooch.
 vanden Prince van Parma Plaisance, &c. Stadthouder, e,
 Gouverneur ende Capiteyn Generael vanden Lande
 van herwaerts ouere, inden name vande Co. Mat. van
 Spaengnien, als Hertoghe van Brabant ter eenre, Ende
 de Stadt van Antwerpen ter andere sijden: Den xvii.
Augusti, M. D. Lxxxv.

Ghedruet t'Antwerpen.

1585

Alsoo de Borghemeesteren / Schepenen /

Tresoziers / Reintmeesters en Raet der voors. Stadt van Antwerpen / met advijs en resolutie / soo van hen als van andere leden vanden Breden Raet / midts gaders by advijs en approbatie vande Collegien vande Colonnellen / Deken vande segezworen Gulde / en tachtich Capiteyns vander voors. stat / hebben den sijne hoocheyt / gesonden huime gedeputeerde / Heeren Philips van Warnt / Heere van S. Aldegonde / Bupren-borghemeester. Heer Willem van Merode / Heer van Duffele. Heer Jan van Schoonhoven / Ridder / Schepen. Mr. Andries Hussels. Mr. Matheus de Lannoy / Schepen. Mr. Lops Meganc. Cornelis Bupnen. Philips de Lantmeter aude Schepenen. Adrian Bardoul / Hoofman vande Poortterpe. Jan de Weert. Gillis Sautijn / Wijkmeester. Mr. Henrich van Dille / aut Wijkmeester. Arnout Boudewijns / Deken vande Breyders. Guillian van Schooten / aut Deken vander Meerffen. Johan Godin / aut Colonel. Jehan Rademaeker. Lops Malepart / Colonel. Herman van Dadenborch / Deken vanden Jonghen Voertboghe. Henrich van Erp / Deken vanden Haut boghe. Jehan Garin / en Dierick van Os / Capiteynen der voors. Stadt / volcomelijc gheauthoriseert sijnde. Om huime reconciliatie metten Coninc / huinen oersten Heere en Natuerlijken Prince te tracteren / sluyten en arrestere / de welcke nae dien sy mondelinghen huinen last hebben verclaert en in handen van zijnder voors. Hoocheyt by gheschryfte ouergegeuen seker articulen / en daer nae by bevel der seluer tot diuerscher reysen gheweest in communicatie ende conferencie metten Presidenten en Raetsheeren / Damele / Assonleuille / Richardot en vader Dorch / in presentie vanden audienster verrespiken / op de voors. reconciliatie. Synde ter weder zijden voorgeualen diuerselicheit / hebben hun de voors. Gheputeerde inden naem als bouen eyndelijken ghecontenteert. Mette puncten en articulen / die sijne hoocheyt inden name van sijner Mat. huim goederterelijc heeft geconsenteert ende gheaccoordeert under vuegghen en manier en hier na volghende.

Inden eersten nademaec de voorsz. Schepenen Stadt / Borghers ende Ingesetene der seluer hun wederomme optmoedelijc begheuen onder de ghehoorsz. saenheyt vanden Coninc als Hertoge van Brabant en Marchgrauve des Heplijck Rijck / huinen oersten weltelijck Heere en natuerlijken Prince / gelijc sy hier voorsz. maels ware / affgaende en renuncerende alle verbontenissen tractaten / liguen / ende confederatien die sy geduerende dese beroerte gemaect mogen hebben tot achterdeel van sijne Mat. Soo est dat sijne hoocheyt ooc inden name der seluer niet tegenstaende alle voorz. leden sachen / de voorz. genoemde van Antwerpen wederomme ontsangt / en wilt tracteren in alle soerticheyt en vaderlijcke goedertericheyt / als goede vassalen en ondersaten. De selue wederom vuegende niet de reste van Brabant / om voorz. aen in alle vrientschap en eendrachticheyt te leuen metten anderen steden ende prouintien / wesende onder de ghehoorsz. saenheyt van sijne Mat. so sy debien voorsz. dese voorsz. beroerten. Verclarende sijne meynunge te wesen dat de oude allianctien ende tractaten metten Hepligen Rijck / Princten / Landen ende Steden op het stuck vanden Coopmanshandel / trafficque / negotiatio en anderssins aenghegaen / punctuelijken onderhouden sullen worden / en oock dies van noode zijnde vernieuten meesten voorz. deel ende oirboir der voors. Stadt.

I I.

En om wech te nemen en weeren alle oorzackē van misstrouwen heyt en dissidentie/soo accordeert sijne vooz. Doocheyt een eeuwich en generael Pardon en verghe-tinge van allen en een pgelijken bande vooz. Borigeren en inwoonderen/ aldaer te-ghen voozdich/oft buyten der vooz. Stadt wesende/ mitsgaders allen den ghenen die hun aldaer nu sijn houdende/int generael en int particulier sonder eenige exep- tie/hoedantich die soude moghen wesen/van alle d' excessen/ nuf huycken/onghere-ghelt heden / misdaden Crimen lesa Maestatis, en andere by humlieden gheduerende dese troubeln ghecommitteert / hoe groot/swaer en van wat qualiteyt de selue sijn/ ofte gehouden soude moghen worden sonder eenighe wt te steken oft t' excepteren/ waer van de ghedenckenisse buyt en te niete ghedaen sal bliuen/ als van saecken die noyt gheschiet en sijn/sonder dat sy des halue oft ondersocht/ geinquietert oft gere- procheert sullē moge worde/in wat maniere oft om wat oorzackē dattet sy/ Of pene dat de ouertreders gestraft sullen worden als verstoorders en beroerders bande ge- meyne ruste / en dat niet alleenlijck ten respecte vanden leuenden. Maer oock van- de doode/sulcx dat de memorie en erfgenamen bande selue gheue schande/iniurie/ oft verwyrt aengheduen en sal worden/met verbot ende interdictie aen allen fiscaleu Procureurs generaelis/Justitieren/Officiers / en allen anderen / soo publicque als priuate personen/van wat qualiteyt dat sy souden moghen wesen/daer van eenich onderzoek/vervolch/betichtinge/oft andere mopenisse aen te doene/in wat manie- ren dattet sy. Waer inne begrepen sullen worden de gene die geduerende dese vooz. troubeln en beroerten / in hunne perloonen oft goeden gheinteresseert sijn gheweest/ de welke niet en selen mogen schade oft interest pretenderen/noch actie intenteren/ om oordonnantien/arten / resolutien oft bonnissen gheuegen en ghecredeteert tegena hunne perloonen oft goeden / dan wel ten laste bande particuliere. diese verouerlast oft daer van by hunne epgheue ende priuate aucthoriteyt gheproffiteert souden mo- ghen hebben.

I I I.

Dat egheue bande vooz. Borigeren/Inwoonderen en andere in dit Tractaek begrepen/van wat qualiteyt/ staet oft conditien die sijn/hebbende geduerende dese vooz. beroertē ghedient oft gheassiteert inden Raet van Staten / onder den Certs- hertoghe Matthias/ den Hertoge vā Alenon/vergaderinge bande generale Sta- ten/de Staten van Brabant/hunne ghebedeputeerde / oft andere Ouericheyt / inder Raedt van Brabant/ Finantien/Cameren van Bekeuinghen en vanden Beden/in- den Magistraet/en subalterne banckē/Camerē bande Colonnelle en seshien Capi- teynen/ en in allen anderen camerē en Collegien der vooz. Stadt / opghericht by- den Borigemeesteren en Schepenē aldaer/soo vā outs/ als van niertwē/ niet en sul- len gemolesteert / ondersocht oft in rechte/noch daer buyten betrocken oft aenghe- sproken moghen worden / oft anderssins in eenigher manieren / om de resolution/ oordonnantien/ teckeneninghen/paraphen/oft sentencien ghemaneert en ghesproten buyte vooz. Raden en Collegien/noch oock moeten veranwoorden vooz de schul- den/Actien oft obligatien van dier/dan vooz soo vele sy daer van particulierlijck ge- proffiteert sullen moghen hebben.

I I I I.

Maer alsoo de experientie bethoont dat de gratie ende ghemade diemen aen som- mighe ghedaen heeft/seer achterdeelich is gheweest/ dooz dien sy van stede tot stede ghegaen sijn/ aldaer veruerende den staet/ende belettende de reductie der seluer/ de inepninghe

meeninghe van zijne Hooch. was dat de geaamene ende vuytgeyete van andere steden en prouincien van herwaert souere / oft de gene die hebben moghen begrepen wesen inde particuliere tractaten vande steden daer sy waren ten tijde vande reductie van diere / verwoyende de gratten / hun begheuen hebben binnen der stadt van Antwerpen / dat die hen souden vuyten Lande vertrecken. Nochtans willen de gratificeren de voorsz. genoemde van Antwerpen / die des haluen groote instantie ghedaen hebben / ende verhopende dat de bouenghenoemde hen voorsz. in alle stillicheyt dzaghen sullen. Laet den seluen toe / oft dat sy hanne residentie inde voorsz. Stadt sullen moghen continueren oft hen vertrecken in tte meublen die sy hebben / ghelijck hen voorsz. beste goet duncken sal. Op last ende conditie van hen der oorloghe niet meer te onderwinden / noch anderssints eenige quade officien te doen / teghens den dienst van sijne Mar. het weluaren en ruste van dese Lande / noch oick directelijck oft indirectelijck beletten / dat de andere steden oft prouincien hun rommen concourireren / oft wederstellen onder de ghehoirsamenheyt van sijne Mar. Op prue van ghep. meer ende vuytgheloten te worden van alle gratien.

V.

Dat alle de voorsz. Borgheren / present en absent / en bouen dien de Inwoonderen aldaer geweest hebbende voorsz. de reconciliatie vande prouincien van Arthops / Negouwe. etc. wederom treden selen volcomelijck ende vzedelijck tzedert den dach van dit Tractaet inde Possessie ende ghebruyck van alle henne goederen / t. s. v. Leene / erfscuen / eyghen / en also diale goederen oft andere / in wat plaetsen onder de ghehoirsamenheyt van sijner Mar. de selue ghelegen zijn / midtsgaders van het Capitael van hunne Rent - v. leuen / beset / oft onbeset. Niet teghenstaende alle aenlagghingen / confiscatien vercoopinghen / oft alienatien / Ghedaen ter contrarie / en sonder dat hen van noode sy eenighe hantlichtinghe oft andere prouisien te berwernen / van dit teghentwoordich tractaet. Ende t. selffde sal oick wesen vande actien en crediten die noch in wesen sijn / ende daer van zijne Mar. niet ghedisponeert en heeft. Wel verstaende dat de absente / die sullen willen genieten van deffert van dit voorsz. tractaet / sullen moeten vertrecken vuyt s. v. pants Landen binnen d. ype Maenden naer de publicatien van dien / waer - inne oick begrepen zelen sijn alle vuyten ende Dozpluyden van Zabandt die ter oirsaecken van dese oorloghe ende om de verskertheyt van huone perfoonen inde voorsz. Stadt ghelueken sijn.

V I.

Ende also den wille vanden Coninc niet en is dese soo vermaerde stadt / wesen de ghesondeert op de trafficque en Coopmans handel te ontblooten va v. v. oft rigoureluselijck te veraghen de ghene die daer binnen sijn. Alle de voorsz. Burgeren en Inghesetenen sullen aldaer woghen bliuen houden hun residentie / den termijn van vier gheheele Jaeren / sonder aldaer onder socht oft gheinguiteert te worden mit stuc van hunne conscientien oft ghedwonghen te worden tot nieuwen Eedt om tsept vande Religie. Midts aldaer leuende in stillicheyt ende sonder desozdye ende schandael / om hen daerentusschen te beraden ende resoluieren oft sy sullen willen leuen / in de exercitie vande oude Catholijcke / Apostolijcke / Roomsche Religie / om ingeualle niet hen aldan binnen den seluen tijt te moghen vzedelijck vuyten lande vertrecken / alst hun goet duncken sal / in welken gheualle hen toeghelaten sal worden / de v. ype ghebruyckenisse van alle huone goederen / om daer van te disponere / de selue te transporteren / vercoopen / oft alieneren / ghelyc sy beuinden selen te behoorende oft de selue te doen regieren / ontfanghen ende administreren / by alsulcken als sy daertoe zelen willen

Sullen stellen/ ende deputeren/ ende comende van leuende lijue ter doode buyten
oft binnen den lande sonder testament te maecten/sullen de voorszeyuen goederen
volgen de naeste erfghenamen/ in directe oft collaterale linien.

VII.

Dat recipzoquelijc de Coninck wederomme sal treden in sijne demeynen/
goederen/rechten ende actien/ soo oick comen sullen/ in heure goeden/actien en-
de crediten/ alle Prelaten/ Collegien/ Capittelen/ Cloosters/ Gode ende Gast-
huyzen/ Gheestelijche plaetsen/ ende generaelijck alle persoonen Gheestelijck en-
de Weerlijck/ publicque oft priuaet/ ghenolcht hebbende de partije van zijne
Majesteit/ oft vercrochten gheueest zijnde in neutrale Landen/ om de selue goe-
den ouer al/ daer sy die sullen binden/ te acnueyden/ vendiceren/ ende volcome-
lijck ende vzedelijck ghebuycken ghelijck als van te voozen/ hoe wel de selue
vercocht oft verureent souden moghen wesen/ buytghenomen t'gheue datter
gheappliciert is tot fortificatie vande Steden/ straten/ merctten/ ende andere
publicque gebuycken: waer op commissarissen geordineert zelen wordē / om de
eygheneers vande weerde vanden gronde/ te recompenseren oft andersins daer
inne te ordineren zoot beuonden sal worden te behoorene.

VIII.

Ende aengaende de huyzen ende edeficien ghetimmeret ende ghehoudenet bin-
nen der voorszeyuen Stadt / op pdele gheestelijche gronden ende eruen/ waer
van de voorzghenoemde van Antwerpen instantie ghedaen hebben: Alsoo t'self-
de is een punct d'welckmen niet en can vromptelijcken sichten/ sonder kennisse
van saccken / sijne hoocheyt remitteert de dertste van dien tot dat sy t'Antwer-
pen wesen sal/ en alsdan sal zij Commissarissen deputeren om daer van inspectie
oculaire genomen wesende/ de gheintereffeerde te hoozen/ ende voorts daer in-
ne rechtueerdelijck te ordonneren ghelijckmen in termien van rechte ende redene
beuonden zal te behoorene.

IX.

Sullen oick ghenieten vande achterstellen/ diemen schuldich is / t'zy by het
lichaem vander Stadt / oft by de Staten van Brabant int quartier van Ant-
werpen / maer aengaende de vruchten ende inncocomen vande onroerende
goeden ende achterstellen vande renten/ die particulier persoonen schuldich
zyn/ wesende outfanghen ende gheemploeyert by last ende auctoriteit vanden
Staten/ oft vande Magistraet/ en sal egheen restitutie ghepretendeert moghen
worden/ dan vande particuliere die hun profit daermede ghedaen sullen heb-
ben. Ende nopende de ruerende goeden/ sullen de selue van d'een ende d'andere
zyde wederomme gheepscht/ ghevendicert ende aenghegrepen moghen wor-
den/ in wat plaetsen datmen die in wesen binden sal/ ende dat by ordinaantie/ in-
stitutie ende sonder daer toe eenighe weggen van septe te ghebuycken.

X.

Dat egheene Tresoziers/ Ontfanghers / Officiers ende andere gehabt heb-
bende eenighe handelinghe oft administratie vande penninghen vande beden/
inposten/ demeynen oft andere die aengheslaghen ende gheadministreert zyn
gheueest van weggen de Staten oft Magistraeten hoedanich die zyn / niet en
sullen becommert oft gheinguietert worden vooz de soumen van penninghen
ende

ende verlijen die zynen gewylen worden oft verlaet te geboere op de schat-
te oft ordonantie vande voorszeyden Staten/hunne ghepateerde oft Ma-
gistraten/ noch sullen oick hunne rekeninghen subiect ende onderwoyen wesen
tot eenighe reuise oft ondersoeck/ten ware by titel van erreur oft thedoch in-
de selue gherommittceert / t'welck ghesicht sal worden in ghewoonlycker ma-
nieren ende byden ghenen diet behoort.

XI.

Dat alle begonste proceduren/vonnissen/bzetenen van gratien / iusticie ende
andere ghegheuen ende verleent byden ghenen / gehouden hebbende den Raede
in Zabant / byde Magistraet ende andere Collegien van Justicien/ ghehad
hebbende macht van Judicacueren in ghelycke saecken tusschen den ghenen die
aldaer ieghenwoordich gheweest / ende hunne iurisdicte gheaduopeert hebben/
sullen van weerden zyn om confusie te schouwen/ wel verstaende dat de ghein-
teresseerde hen sullen moghen versten (soo verre hun goetdunct) by weghe van
reuise/appellatie oft reformatie/volgende de Costumen ende Pruisiczen van
Zabant / behoudelijck dat den ordinarissen tijt om te appelleren / reformeren
oft reuideren niet en zy ouerstreken / maer aengaende de vonnissen ghegheuen
wesende by default oft contumacie aen d'een oft d'ander zyde teghens de absen-
ten/sullen de ghecondemnerde ghehoort ende ghereintegreert worden in hun-
ne actien ende exceptien/ten minsten onder beneficite van restituciente.

XII.

Dat alle exhereditien / giften / dispositien / donatien inter viuos aut causa
moris gheschiet vuyt haet vande Religie / oft vuyt saecken vande dese troublen/
ende ghebuerende de selue / sullen van beyde zyden ghehouden wesen voor ghe-
raffect/ te niere ghebaen ende van egheender weerden. Ende alle successien ab
intestato gheuallen binnen den voorszeyden tyt / sullen volghen de naeste en-
de wettighe erfghenamen.

XIII.

Ende alsoo de Cooplieden/Borghers/ Ingesetenen ende andere begrepen
wesende in dit Tractaet gheinteresseert souden mogen worden/ soo verre die
van Holland / Zeelant ende andere Provincien ende steden van dese Reberlan-
den continuerende d'ozloghe teghens zijne Maesteyt souden willen confisque-
ren/ de goeden/ schepen/ coopmanschappen/ penninghen/ actien/ creditien ende
achterstellen/ toecomende dien van Antwerpen ende andere hier bouen ghe-
ruert/ zijne hoorcheyt beloest soo wanneer sy met henlieden wert te tractert/ dat
sy Procureren sal dat t' selue sal wesen sonder achterdeel van dien van Antwer-
pen voorszeyden / ende op conditie dat sy betaelt ende voldacn sullen worden
van allen t' gene men hen wettelijck schuldich wesen sal/ ende dat sy sullen heb-
ben restitucie vande voorszeyden hunne goeden ende coopmanschappen.

XIIII.

Dopende t'stuck vander munte alsoo het hoorchmoedich is/ tot voordeel van
de Stadt ende vander Coopmanshandel/ daerinne eenighen goeden regel ende
ordje te stellen/ sijne hoorcheyt/ soo wanneer men sal wesen veratzoedert ende
daer toe ledich / sal niet aduys vande Staten van Zabant ende participarie
vanden Magistraet ende p'ncipale Cooplieden/ daer op nemen eenen voet tot
minsten

minsten quetsse van het Land ende meesten proffyt ende onderstant vanden on-
derdanen. Ende daerentusschen sullen inde voozghenorme stad loop hebben
allen soorte van goude ende siluere muniten die ieghentwoordelijck aldaer ganc-
baer zijn / sonder die te moghen verhooghen.

XV.

Ende ten eynde den Coopmanshandel wederomme mach in zyn gheheel ge-
stelt worden / sullen alle byzuggen / hauerien ende passagien gheopent ende be-
vrijt worden: mits betalende de rechten ende tollen zyner Majestejt ende den
vassalen respectiuelijck toebehoorende.

XVI.

Ende hoe wel zijne hochejt grootelijck soude begheeren / dat alle imposten /
settinghen / ende andere lasten ghebuerende dese oorloghe opghestelt / mochten
gheweert en afgheset worden tot verlichtinghe vande goede gemeente / om den
seluen middel te geuen om te respireren ende hunnen asem te verhalen / is niet
temin te vreden dat tot betalinghe van huere schulden / obligatien / assignatien /
renten ende pensien de selue imposten / settinghen / ende lasten sullen worden ge-
continueert / met conditie nochtans / dat de voozschreuen betalinghe niet en sal
gheschieden aenden ghenen die vanden sullen wesen / oft de oorloghe conti-
nueren teghens zijne Majestejt / Prouincien ende Steden van zijne onderda-
nichejt.

XVII.

Dat alle heure Priuilegien soo generale als particuliere vande welcke zy
vooz dese berorten wettelijcken ghenoten hebben / den sullen punctuelijcken
onderhouden ende gheobserueert worden om daer van rustelijck ende vzedelijck
te ghebruycken / ghelijck sy vooz de selue troublen ghedaen hebben.

XVIII.

Dat een yghelijck vande voozschreuen Borghers ende inwoonders / t' zy dat
sy in dienste ende eede vande voozschreuen Stadt zijn oft niet / die naer het stuy-
ten van dit Tractaet den sullen willen vertrecken / om hunne woonplacsen te
veranderen / oft om andere respecten / sullen t' selue byzelligch moghen doen tal-
len tijden alst den goetduncken sal / te water ende te lande / ende dat mer hunne
vrouwen / kinderen / hupsghesinnen ende alle andere ruerende goeden / so Coop-
manschappen als andere / sonder dat den seluen daer inne eenich letsel ghedaen
sal worden / oft dat den oock van noode sal wesen der haluen paspoort te heb-
ben. Ende sullen de ghene die den vertrecken sullen in eenighe Prouincien ende
plaetsen / wesende neutrael / oft staende onder her ghebor van zijne Majestejt /
ombecommert ende byzelligch moghen passerem / wederomme keeren / hunnen
handel bynnen ende trafficqueren inde voozschreuen landen vande onderda-
nichejt van zijne Majestejt: ende disponeren van hunnen goeden ruerende en-
de onruerende / soo sy best bevinden sullen te behooren / oft de selue doen rege-
ren / ontfanghen ende administreren vooz alsoo danighe als sy daer toe sullen
willen stellen / ende oock daer weder keeren ende hunne domicilie ende woonin-
ghen hernemen / sonder ghehouden te zijne daer toe andere p'ouisie te verwer-
uen / dan dit teghentwoordelijck Accoort.

De selue Liberteyt ende vryheyt gheestimen oock aende Schippers vander
voorszeyuen Stadt/indien daer eenighe zijn die hem met hen eyghen schepen
willen vertrecken: Ten ware dat zijne hoocheyt begheerde haer mette selue
schepen te dienen/ in welcken gheualle sy die sal moghen aenueerden/ midts
betalende den prijs volghende de iuste estimatie/ die daer van ghedaen sal
worden.

X X.

Kengaende de ghene die hun sullen willen vertrecken inde Prouincien oft
Steden noch ter tyt niet gereconcilteert wesende/ om aldaer orden te stellen op
hunne saecken/ sullen mogen weder keeren binnen den termijn van sesse maen-
den nae datum van dit Tractaet / om te comen woonen inde Prouincien ende
Steden vande onderdanicheyt van zijne Maesteyt oft in neutrale plaetsen/
atwaer zij sullen ghenieten de voorszeyuen vryheyt van te passeren / repasse-
ren/ handelē ende traffiqueren/ ende van allen het voozder effect van dit Trac-
taet/ gheleyc de bouengyenoemde/ sonder ander consent oft passpoort.

X X I.

Voorts opde remonstrantie byde vooznoemde van Antwerpen ghedaen/
dat sy om de schulden ende lasten vander voorszeyuen Stadt/ subiect zijn/dage-
lijck becommert ende ghearresteert te worden/zijne hoocheyt van hen lieden
rijt te gheuen van hen te moghen ontlasten ende acquiteren/ Consenteert dat
hunne personen oft goeden niet en sullen ghearresteert oft becommert wor-
den om de voorszeyuen schulden ende lasten/gheduerende den termijn van een
gheheel Jaer. Om daerent ussichen te beraemen en aduiseren by wat middelen
sy sullen moghen gheholpen ende ghesoulageert wesen.

X X I I.

Ende zoet gants redelijcken is dat de ghebroken ende affgheworpen ker-
ken vande voorsz. Stadt wederomme opgemaecht worden/ op dat dese eeuw-
ghe schande niet en bliue voer de ooghen van alle de weerd/ de Magistraet/
Raet ende leden der seluer Stadt sullen onderlinghe handelen/ om te beraemen/
eenen goeden ende bequamen voet diemen hier inne sal mogen houden ter min-
ste quetse vande voorszeyuen Stadt.

X X I I I.

Dat de ghene die hen sullen willen vertrecken lancx de Riuere sullen tot
hunnen redelijcken coste gheaccomodeert worden/ van Schepen/ om daer-
mede hunne personen/ huysghesinnen ende meublen te transporteren/ midts
stellende suffisante cautie/ en bozhtocht vooz het wederkeeren vande Schip-
pers ende Schepen diese alsoo sullen vueren ende condupseren.

X X I I I I.

Dat de gheuangen van d'eene ende vander zijde van hen rantsoen niet ouer-
commen wesende sullen ontlaet worden/ midts betalende hunne costen/ buyt-
ghesondert den Heere van Tilligny/ aenden welcken sijne hoocheyt niet en
mach rueren. Maer wel sal sy haer employeren ende alle goet officie doen nes-
feng

seus sijne Mat. om zijn verlossinghe / ghelijc ghenoech kennelijc is dat zijne
Hoocheyt ghedaen heeft voer den Heere van La Noue / zijnen Vader.

X X V.

Dat midts tghene des voorszreuen is die van Antwerpen sullen prompte-
lijck alle heure artillerie/amonitie/ Schepen van oorloghe der Stadt toecom-
mende stellen in handen van zijne Hoocheyt/die haer resoluert te commen in-
de selue Stadt/ ende aldaer te stellen wachtte van twee duysent Soldaten voet-
volck/ ende twee Venden peer den/ die ghelogeert sullen worden ten minsten on-
gherijck vanden Borgheren. Belouende zijne Hoocheyt/ soo verre die van Hol-
lant ende Zeelant hen vereenighen/ ende stellen onder de ghehoorzaemheyt van
zijne Mat. dat de selue Stadt niet en sal beswaert worden noch met Casteel/
noch met garnisoen/ maer ingheualle niet. Alsoo de voorszreuen Stadt soude
een Frontier stadt bliuen/ sal alsdan niet participatie ende aduen vande Ma-
gistraet/ ende ander die ghewoonlijc zijn tot sulcken saecken gheroepen te wor-
den aduiferen op de middelen/ om de selue Stadt te versekeren teghens de aen-
slaghen ende practijcken vandē vyant. En belanghende het volck van oorloghe
wesende binnen den Lande van Zabant/ soo haest de ghelegentheyt der saec-
ken sulc sal toelaten/ sullen die van Antwerpen metter daet bemerkken dat
sijne Hoocheyt t'voorszreuen Crijsvolck niet en is houdende om de onderfa-
ren te bezwaren ende verdrucken/ maer wel om te bechten ende te recoueren
het wettich patrimonie van zijne Mat.

X X V I.

Ende ten lesten/hoe wel sijne Hoocheyt ghenoech ghesundeert soude wesen/
op de voorsz. Stadt te willen verhalen een goet deel vande onkosten diemen ge-
dnerende den aenlach ghedoocht heeft/ des niettemin om te bethoonen dat hy
niet en begheert de bederffnisse der seluer: Is te vreden dat sy alleentijc betale-
de somme van vierhondert duysent Guldens. Om daer mede eenich contente-
ment te gheuen aende Soldaten/ naer open sy een soo langhen ende zwaeren
Reght ghehouden hebben/ tot betalinghe van welcke somme/hen ghegheuen
sal worden enen redelijcken termijn tot hunne meeste communiditert.

X X V I I.

En soo verne aengaet den Heere van St. Aldegonde/nademael hy persisteert
te willen bijuen volghen de selffste zyde. Men verstaet dat hy sal belouen ende
zweeren van egheerne Wapenen teghen den Countck te draghen binnen den
tijt van een Jaer naer datum van dit tractaet.

Alle welcke punten ende articulen zijn ghesloten / veraccoordeert ende ghe-
teekent gheweest/ soe wel hy sijne Hoocheyt/ als byde voornoemde ghedepu-
teerde. Beloude sijne voorszreuen Hoocheyt/de selue te doen aduoueren/ Ma-
tificeren/ ende approueren by opens brieuen onder het eygen hantteekken ende
grooten zegel van zijne Mat. binnen vier maenden van desen dach aff. Ghe-
daen te Beueren den xvij. dach van Augusto. xvj. lxxxvj. A. Onderteeckent
aldus/ Alexandre. Daer onder stont noch gheschreuen: Ter ordinantie van
zijner Hoocheyt. Onderteeckent Verreycken. Ende daer onder stont ghe-
schreuen/ By aucthorisatie/ ende inden name vander Stadt van Antwerpen:
Ende.

Ende Onderteeckent aldus: Philippus de Warric/ Guilliam de Merode/
Jan de Schoonhouen / Andries Hefels/ Mattheias van Lannop/ Meganc/
Cornelis Pruener/ Philips de Landtmeter/ Adriaen Bardoel/ Hans de
Weerd/ Gillis Sautin/ Kerdt Boudewijus/ Willem van
Schooten/ Jean Godin/ Jan rademaeker/ Baltja-
sar de Moucheron in plaetse van Louis
Malepart/ Herman van Daden-
borch/ Heyndrick van Ery/
Jan Garin/ Dierick
van Os.

